

27. 3. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Několik poznámek k praktickému využití znaleckého posudku

Novelizace občanského soudního řádu provedená zákonem č. [218/2011](#) Sb. a účinná převážně od 1. září 2011 samozřejmě není horkou novinkou. Přesto bychom rádi těm, kteří mají v úmyslu posílit svoji procesní pozici v soudním sporu znaleckým posudkem vyhotoveným a předloženým soudu z vlastní iniciativy, připomněli úpravu, kterou do občanského soudního řádu uvedená novela zahrнула. K tomu si dovolíme přidat několik praktických poznatků a úvah.

Rödl & Partner

V odborných kruzích se již zřejmě ustanovení § 127a o.s.ř. stalo obecně známým, jeho obsah tedy připomene jen ve stručnosti. Jde o úpravu, jež za určitých okolností umožňuje, aby na znalecký posudek vyhotovený „bez účasti soudu“ z iniciativy některého z účastníků řízení bylo v tomto řízení pohlíženo jako na posudek vyžádaný soudem. V návaznosti na ustanovení § 127 o.s.ř. s sebou tato skutečnost přináší důsledky, které činí takový důkazní prostředek silnějším, než tomu bylo podle původní úpravy.

Dříve byl znalecký posudek předložený účastníkem řízení považován za prostý listinný důkaz a byl tak vystaven volnému hodnocení soudu jako „běžná“ listina bez ohledu na kvalifikaci, profesionalitu a vztah znalce ke kterémukoli z účastníků.[1] Následkem toho se stalo pravidlem provádět revizní znalecké posudky soudem jmenovaným znalcem na základě námitek té procesní strany, která posudek nepředložila. Zde by jistě byla zajímavá (ale prakticky asi těžko zhotovitelná) statistika prezentující poměr „soukromých“ posudků, které ve srovnání s revizními soudními posudky obstály, vůči těm zjevně anomálním.

Postavením posudku zhotoveného na žádost účastníka jím zvoleným znalcem na roveň posudku vyžádaného soudem bylo ztíženo napadání správnosti účastnického posudku. „Účastníkovu“ znalci byl rovněž umožněn přístup do soudního spisu vedeného v dané věci. Připomeňme si, že podle ustanovení § 127 odst. 2) o.s.ř. jsou prvním předpokladem „revize“ posudku pochybnosti o jeho správnosti.[2] V případě jejich existence přichází na řadu vysvětlení posudku znalcem, který jej zpracoval, a teprve, pokud jeho vysvětlení nepřispěje k objasnění věci, lze posudek nechat přezkoumat jiným znalcem. Výjimečně, ve zvláště obtížných případech pak třetí odstavec téhož paragrafu připouští možnost nechat posudek přezkoumat subjektem disponujícím zřejmě ještě vyšší odbornou kvalifikací (státním orgánem, vědeckým ústavem, vysokou školou, nebo institucí specializovanou na znaleckou činnost). Sluší se zdůraznit, že i ustanovení § 127, jak je prezentováno, bylo předmětnou novelou dotčeno, když popsany revizní postup a možnosti jeho uplatnění byly zpřísněny.

Důležitým předpokladem výše uvedeného režimu je ovšem podmínka, aby účastníkem předložený posudek měl všechny zákonem požadované náležitosti[3] a obsahoval doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku. Ačkoli jsme zaznamenali případy

(zejména tam, kde bylo předložení znaleckého posudku nad rámec důkazní povinnosti účastníka a tento byl předkládán toliko z opatrnosti a k posílení argumentace), kdy soud přistoupil výše popsaným způsobem i k posudku, který uvedenou doložku neobsahoval, lze jediné doporučit znalce při zadání zakázky o připojení zmíněné doložky za účelem možného uplatnění posudku v soudním řízení požádat a přispět tak k urychlení projednání věci a k úspoře nákladů řízení, jejichž dobytost ani v případě úspěchu ve sporu samozřejmě není zaručena.

Vzhledem k tomu, že novela neobsahuje speciální přechodné ustanovení, lze se ve smyslu § 355 o.s.ř. domnívat, že aplikace úpravy dle § 127a o.s.ř. je přípustná i pro řízení zahájená před 01.09.2011, což (bohužel) může být v mnoha případech stále aktuální.[4] Z povahy věci je však samozřejmě vyloučeno vytýkat soudům, že rovný přístup k posudkům nezaujímal již před účinností novelizace.[5]

Ne zcela bez souvislosti se zvoleným tématem je pak závěr Nejvyššího soudu ČR přednesený v rámci právní věty jeho usnesení sp. zn. 22 Cdo 2722/2010 ze dne 20.06.2012[6] ohledně dopadu pravidla koncentrace řízení dle § 119a o.s.ř. na použitelnost znaleckého posudku vyhotoveného mimo řízení, pokud tento vznikl teprve po vyhlášení rozhodnutí v prvním stupni. Ačkoli jde na první pohled o důkaz, který nebylo možno v průběhu řízení použít, neboť neexistoval, uzavřel Nejvyšší soud, že aplikace ustanovení § 205a odst. 1 písm. f) o.s.ř. by nepřipustným způsobem zasahovala do principu koncentrace řízení, jejíž smysl a účel by tak byl paralyzován. Takový závěr se jistě jeví být rozumným a důvodným, zejména za situace, kdy v mezidobí nedošlo ke změnám skutkových okolností a vyhotovení, či nevyhotovení posudku je zcela na vůli účastníka řízení. Uvedený judikát je tedy třeba zohlednit zejména při tvorbě procesní strategie.

Věříme, že čtenářům, stejně jako autorům textu přišlo stručné zopakování vhod. Rádi jsme, byť s určitým časovým odstupem, vzpomenuli na dle našeho názoru rozumnou a smysluplnou novelu, kterých v záplavě ostatních není nikdy dost. Abychom však nepůsobili jako bezvýhradní zastánci „posudkové“ kultury v českém soudnictví, dovolíme si závěrem pro odlehčení odkázat na příspěvek Jana Vučky publikovaný v době, kdy předmětná ustanovení o.s.ř. byla účinná teprve pár dní, na nějž navázala i zajímavá diskuze.[7]

JUDr. Petra Budíková, LL.M.,
advokátka/Associate Partner

Mgr. Jan Pavlík,
advokátní koncipient

[Rödl & Partner, v.o.s.](#)

Platněřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111

Fax: +420 236 163 799

e-mail: prag@roedl.cz

-
- [1] srov. např. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 3 Cdon 385/96, ze dne 26. listopadu 1998 publikovaného jako R 49/2000 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek;
- [2] Autoři se domnívají, že by se mělo jednat o pochybnosti soudu na základě jeho vlastního úsudku a nemělo by tedy být ke slyšení znalce přistupováno při každé námitce protistrany bez dalšího.
- [3] Ačkoli důvodová zpráva k předmětné novele se zmiňuje výslovně jen o předpokladu, „že (posudek) bude vyhotoven znalcem zapsaným v seznamu znalců,“ lze se domnívat, že se jedná o odkaz na ustanovení zákona č. [36/1967](#) Sb., o znalcích a tlumočnících, a o požadavky na to, aby znalec mj. vykonával svoji činnost osobně, nebyl podjatý, posudek opatřil svým podpisem a otiskem pečeti.
- [4] Autorům je znám případ, kdy v řízení zahájeném podáním odeslaným dne 28.12.2010 dosud nebylo nařízeno první jednání ve věci, a mají za to, že s podobnou zkušeností jistě nejsou sami.
- [5] srov. i usnesení Ústavního soudu ČR, sp. zn. I. ÚS 491/12, ze dne 15.05.2012
- [6] Autoři článku se domnívají, že ačkoli k pokusu uplatnit „nový“ znalecký posudek jako důkaz v odvolacím řízení došlo ještě za původní úpravy, nemá tato skutečnost na nynější aplikaci závěrů právní věty uvedeného judikátu vliv.
- [7] Jde o příspěvek na blogu Jiné právo >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)